SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1958

S P R A W O Z D A N I E

KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I RODZINY

o obywatelskim projekcie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele (druk nr 870)

Sejm na 27. posiedzeniu w dniu 6 października 2016 r. – zgodnie z art. 39 ust. 2 Regulaminu Sejmu – skierował powyższy projekt ustawy do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny po rozpatrzeniu tego projektu na posiedzeniach w dniach 29 listopada 2016 r. i 26 października 2017 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Komisja – zgodnie z art. 43 ust. 3 Regulaminu Sejmu – przedstawia, na żądanie wnioskodawcy, następujące wnioski mniejszości:

1) w art. 7:
   a) w ust. 1 skreślić pkt 3,
   b) skreślić ust. 2;

– poseł J. Porwich

2) tytułowi rozdziału 5 nadać brzmienie:
   „Zmiany w obowiązujących przepisach, przepisy epizodyczne i przepis końcowy”;

– poseł J. Porwich

3) po art. 15 dodać art. 15a w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje w drugą i czwartą niedzielę każdego miesiąca kalendarzowego. Jeżeli w drugą lub w czwartą niedzielę miesiąca kalendarzowego przypada święto, stosuje się zakaz, o którym mowa w art. 5.

2. Od 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje w drugą niedzielę każdego miesiąca kalendarzowego. Jeżeli w drugą niedzielę miesiąca kalendarzowego przypada święto, stosuje się zakaz, o którym mowa w art. 5.”.

– poseł J. Porwich

Uwaga: Wnioski mniejszości nr 1, 2 i 3 należy głosować łącznie.

Warszawa, dnia 26 października 2017 r.

Sprawozdawca	Przewodnicząca Komisji
(-) Janusz Śniadek	(-) Beata Mazurek

Projekt

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni[1)]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady dotyczące ograniczenia handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w placówkach handlowych w niedziele i święta oraz w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy.

2. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819) wykonujących zarobkową działalność handlową.

Art. 2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do wykonywania pracy przez pracowników w placówkach handlowych w niedziele i święta stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962).

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) placówce handlowej – należy przez to rozumieć obiekty, w których jest prowadzony handel oraz są wykonywane czynności związane z handlem, w szczególności: sklepy, stoiska, stragany, hurtownie, składy węgla, składy materiałów budowlanych, domy towarowe, domy wysyłkowe, biura zbytu, jak również sklepy internetowe i platformy internetowe – jeżeli w takich placówkach praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych;
2) handlu – należy przez to rozumieć proces sprzedaży polegający na wymianie towaru lub wyrobu na środki pieniężne;

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

3) wykonywaniu czynności związanych z handlem – należy przez to rozumieć wykonywanie w placówce handlowej czynności bezpośrednio związanych z handlem przez pracownika lub zatrudnionego, a także wykonywanie w takiej placówce przez pracownika lub zatrudnionego czynności związanych z magazynowaniem towarów lub ich inwentaryzacją;
4) pracowniku – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w placówce handlowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, a także osobę skierowaną do wykonywania w placówce handlowej pracy tymczasowej na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych;
5) zatrudnionym – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, wykonującą w placówce handlowej pracę na podstawie umów prawa cywilnego, a także osobę skierowaną do wykonywania w placówce handlowej pracy tymczasowej na podstawie umowy prawa cywilnego, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych;
6) święcie – należy przez to rozumieć dni wymienione w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 90);
7) pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta – należy przez to rozumieć wykonywanie pracy w placówce handlowej przez pracownika lub zatrudnionego w okresie 24 kolejnych godzin przypadających odpowiednio między godziną 24.00 w sobotę a godziną 24.00 w niedzielę, i między godziną 24.00 w dniu bezpośrednio poprzedzającym święto a godziną 24.00 w święto.

Art. 4. Powierzanie wykonywania pracy nieodpłatnie w placówkach handlowych w niedziele i święta jest zakazane.

Rozdział 2

Ograniczenia handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele i święta

Art. 5. W niedziele i święta w placówkach handlowych:
1) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem,
2) powierzanie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem

– są zakazane.

Art. 6. 1. Zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje:

1) na stacjach paliw płynnych;
2) w kwiaciarniach;
3) w aptekach i punktach aptecznych;
4) w zakładach leczniczych dla zwierząt;
5) w placówkach handlowych, w których przeważająca działalność polega na handlu pamiątkami, upominkami i dewocjonaliami;
6) w placówkach handlowych, w których przeważająca działalność polega na handlu prasą, biletami komunikacji miejskiej, wyrobami tytoniowymi, kuponami gier losowych i zakładów wzajemnych;
7) w placówkach pocztowych w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481);
8) w placówkach handlowych w obiektach infrastruktury krytycznej, o której mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 209 i 1566);
9) w placówkach handlowych w zakładach hotelarskich;
10) w placówkach handlowych w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku;
11) w placówkach handlowych organizowanych wyłącznie na potrzeby festynów, jarmarków i innych imprez okolicznościowych, tematycznych lub sportowo-rekreacyjnych, także gdy są one zlokalizowane w halach targowych;
12) w placówkach handlowych w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych i innych placówkach służby zdrowia przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych;
13) w placówkach handlowych na dworcach autobusowych, kolejowych i lotniczych, w portach morskich i rzecznych;
14) w strefach wolnocłowych;
15) w środkach komunikacji miejskiej, autobusowej, kolejowej, rzecznej, morskiej i lotniczej, a także na morskich statkach handlowych, statkach powietrznych, platformach wiertniczych i innych budowlach morskich;
16) na terenie jednostek penitencjarnych;
17) na terenie garnizonów;

18) w sklepach internetowych i na platformach internetowych, jeżeli handel ma charakter zautomatyzowany;
19) w przypadku handlu towarami z automatów;
20) w przypadku rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149 i poz. 60);
21) w hurtowniach farmaceutycznych;
22) w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września każdego roku kalendarzowego – w placówkach handlowych prowadzących handel częściami zamiennymi i maszynami rolniczymi;
23) w przypadku handlu kwiatami, wiązankami, wieńcami i zniczami przy cmentarzach;
24) w zakładach pogrzebowych;
25) w placówkach handlowych, w których handel jest prowadzony przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną wyłącznie osobiście.

2. Przeważająca działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, oznacza rodzaj przeważającej działalności wskazany we wniosku o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068 oraz z 2017 r. poz. 60).

Art. 7. 1. W przypadkach nie objętych art. 6, zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje w:

1) kolejne dwie niedziele poprzedzające pierwszy dzień Bożego Narodzenia;
2) niedzielę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy;
3) drugą i czwartą niedzielę każdego miesiąca kalendarzowego.

2. Jeżeli w drugą lub w czwartą niedzielę miesiąca kalendarzowego przypada święto, przepis art. 5 stosuje się.

Rozdział 3

Ograniczenia handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy

Art. 8. 1. W dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy w placówkach handlowych:

1) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem,
2) powierzanie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem

– po godzinie 14.00 są zakazane, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 6.

2. Jeżeli dzień 24 grudnia przypada w niedzielę przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 9. 1. Pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas nieprzepracowany w związku ze zmniejszeniem wymiaru jego czasu pracy z powodu wykonywania pracy w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy do godziny 14.00.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, oblicza się stosując zasady obowiązujące przy ustalaniu wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego.

Rozdział 4

Przepisy karne

Art. 10. 1. Kto, wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele lub święta, powierza wykonywanie pracy pracownikowi lub zatrudnionemu, podlega karze grzywny w wysokości od 1000 do 100 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem po godzinie 14.00 w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy, powierza wykonywanie pracy pracownikowi lub zatrudnionemu.

Art. 11. W sprawach o wykroczenia, o których mowa w art. 10, orzeka się na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy, w trybie określonym

przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.[2)]).

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepis końcowy

Art. 12. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 151^{9} § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Za pracę w niedzielę i święto, w przypadkach, o których mowa w art. 151^{10}, uważa się pracę wykonywaną między godziną 6.00 w tym dniu a godziną 6.00 w następnym dniu, chyba że u danego pracodawcy została ustalona inna godzina.”;

2) uchyla się art. 151^{9a};

3) dodaje się art. 151^{9b} w brzmieniu:

„Art. 151^{9b}. Ograniczenia w wykonywaniu pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta oraz w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy określają przepisy ustawy z dnia … o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …).”;

4) w art. 151^{11} w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Pracownikowi wykonującemu pracę w niedziele i święta, w przypadkach, o których mowa w art. 151^{10} pkt 1–9 i 11 oraz w przepisach ustawy, o której mowa w art. 151^{9b}, pracodawca jest obowiązany zapewnić inny dzień wolny od pracy:”.

Art. 13. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.[3)]) po art. 218 dodaje się art. 218a w brzmieniu:

„Art. 218a. Kto, złośliwie lub uporczywie narusza przepisy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.”.

---

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 966, 1477 i 1543

3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214.

Art. 14. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.[4)]) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–27b ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 360 oraz z 2017 r. poz. 658 i 962), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 119–123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, 1292, 1321, 1428 i 1543), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. U. poz. 868), w sprawach o wykroczenie określone w art. 8e ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 10 ustawy z dnia …o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …), a także w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.”;

2) w art. 96:

a) po § 1bb dodaje się § 1bc w brzmieniu:

„§ 1bc. Jeżeli ukarany co najmniej dwukrotnie za wykroczenie określone w ustawie z dnia ……. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni popełnia w ciągu dwóch lat od dnia ostatniego ukarania takie wykroczenie, właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy może w postępowaniu mandatowym nałożyć grzywnę w wysokości do 5 000 zł.”,

b) po § 1c dodaje się § 1ca w brzmieniu:

„§ 1ca. W postępowaniu mandatowym w sprawach o czyny określone w art. 10 ustawy z dnia ……. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni można nałożyć grzywnę w wysokości do 2 000 zł.”.

---

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 966, 1477 i 1543.

Art. 15. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1 po pkt 15b dodaje się pkt 15c w brzmieniu:

„15c) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia ….. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …);”;

2) w art. 13 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) przedsiębiorcy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia …. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni;”;

3) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inspektorzy pracy są uprawnieni do przeprowadzania, bez uprzedzenia i o każdej porze dnia i nocy, kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, kontroli przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia w zakresie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, kontroli wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ograniczenia handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni.”.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Warszawa, dnia 2 listopada 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1887.2016 / 6/dl

dot.: PSR-015-3/2017 z 26.10.2017 r.

Pani Beata Mazurek
Przewodnicząca Komisji
Polityki Społecznej i Rodziny
Sejm RP

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz w niektóre inne dni oraz wniosków mniejszości ujętych w sprawozdaniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny* (druk nr 1958), wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Projektowana ustawa przewiduje objęcie zakazem handlu w wyznaczonych dniach sprzedaży w sklepach i platformach internetowych. Biorąc pod uwagę, że handel elektroniczny stanowi usługę społeczeństwa informacyjnego wydaje się, że zakaz tego rodzaju może zostać uznany za zasadę dotyczącą usług społeczeństwa informacyjnego zdefiniowaną w art. 1 lit. e) dyrektywy 2015/1535 ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego.

W takim przypadku konieczna byłaby notyfikacja projektu zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 i 6 dyrektywy 2015/1535.

2. Należy zauważyć, że projektowane przepisy przewidujące zakaz handlu w określonych dniach mogą stanowić środek równoważny do ograniczenia ilościowego w swobodnym przepływie towarów, którego wprowadzenie wymaga uzasadnienia na gruncie art. 36 TFUE lub wymogów nadrzędnego interesu ogólnego.

Wprawdzie, zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (wyrok C-244/06 *Dynamic Medien*, pkt 26-31 i przywołane tam orzecznictwo), zastosowanie do produktów z innych państw członkowskich przepisów krajowych, które ograniczają niektóre sposoby sprzedaży bądź ich zakazują nie prowadzi do zakazanego na gruncie art. 34 TFUE utrudnienia wymiany handlowej między państwami członkowskimi, jednak tylko wtedy, gdy przepisy te obowiązują wszystkie zainteresowane podmioty gospodarcze prowadzące

działalność na terytorium krajowym oraz dotyczą w ten sam sposób z prawnego i faktycznego punktu widzenia obrotu produktami krajowymi i produktami pochodzącymi z innych państw członkowskich.

Pierwszy z wymienionych warunków wydaje się w przypadku projektowanej ustawy spełniony, projektodawca nie przedstawił jednak analizy wpływu zakazu na obrót towarami, koniecznej dla oceny spełnienia warunku drugiego. Z tego względu nie jest możliwe przesądzenie, czy wspomniany wymóg jednakowego skutku wobec produktów krajowych i zagranicznych zostanie spełniony.

W przypadku, gdyby skutki zakazu okazały się bardziej dotkliwe dla produktów zagranicznych, konieczne będzie wykazanie, że projektowane rozwiązania wprowadzające zakaz handlu oraz określające jego zakres obowiązywania (w szczególności derogacje zawarte w art. 6 ust. 1 projektu) są uzasadnione i proporcjonalne w stosunku do przyjętego przez projektodawcę celu.

Projekt ustawy ujęty w sprawozdaniu Komisji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwag zawartych w niniejszej opinii.

Wnioski mniejszości ujęte w sprawozdaniu Komisji nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Jacek Czaputowicz
Podsekretarz Stanu